

EL CAMPANAR

EL FINANÇAMENT DE L'OBRA

L'actual campanar de l'església de Sant Cristòfol té el seu origen a l'agost de 1956, quan la parròquia va impulsar la primera campanya econòmica pro-campanar per recollir fons per a la seva reconstrucció. Es van repartir uns sobres per posar-hi les aportacions, que uns senyors delegats per la junta de reconstrucció del temple es van encarregar de recollir als domicilis dels feligresos i de dur-los a la rectoria. Aquestes persones eren Pompili Pujol, Jaume Bosch, Josep M. Xivillé, Àngel Badia, Josep Ferrando, Antoni Canals, Joan Mingos, Salvador Moragas, Francesc Fontanills, Àngel Rovira, Manel Ruiz, Francesc Andiñach, Ramon Fàbregas, Andrés Traid, Manel Suriñach, Jaume Puech, Ginés Pagès, Josep Folch i Ferran Mujal. La primera recaptació d'aquests sobres va ascendir a 45.000 ptes.

L'agost de 1957 va iniciar-se la segona campanya, amb el mateix sistema d'aportacions i recollida de sobres que en l'anterior. Aquest cop la col·lecta inicial va ascendir a 49.026 PTA (uns 295 €), però la recaptació continuà durant tot l'any i s'afegí a totes les col·lectes de diumenge que es feien per a reconstruir el temple. El projecte del campanar amb plànols, redactat per l'arquitecte Lluís Bonet Garí, va estar exposat durant molt de temps a l'entrada del temple parroquial.

LA CONSTRUCCIÓ

Les obres van ser adjudicades per concurs al contractista Olegario March, van començar el 15 de juliol de 1958 i van durar gairebé un parell d'anys. El 17 d'agost va iniciar-se la tercera campanya econòmica pro-campanar, campanes i rellotge, amb el mateix sistema de col·lecta que en les anteriors campanyes, i amb el propòsit de finalitzar el campanar. Hom va recollir 152.461 PTA (uns 916 €). Amb el campanar ja en construcció, i un cop fet el pis adient, a finals de 1958 la casa Portusach va instal·lar-hi els rellotges, que van costar 35.000 PTA (uns 210 €) pagats per l'Ajuntament de Premià de Mar en el benentès que seria un servei que el campanar donaria a tots els premianencs i no sols als feligresos.

S'ha d'explicar, com a notícia greu, el fet que a principis de novembre l'obrer Joan Forasté Oliva tingué la dissort de caure mentre treballava al campanar. Quedà ferit greument arran de la caiguda, però gràcies a Déu, fou assistit amb gran rapidesa i competència, de manera que de mica en mica es va poder recuperar.

A l'estiu de 1959 va iniciar-se la quarta campanya pro-campanar, amb el sistema de sempre i amb la intenció d'acabar el campanar en menys d'un any. Mn. Manuel Torrents, rector de la parròquia, va escriure:

«Un capital importantíssim de l'obra de reconstrucció del temple parroquial el constitueix la reconstrucció del nostre campanar. Podríem dir que era una tortura constant la idea del convenciment que tard o d'hora calia començar aquesta tasca, i que sovint assajàvem d'oblidar i allunyar, com si es tractés d'un malson. La

magnitud d'aquesta empresa ens esborronava. I no obstant tot això, amb una simplicitat infantil, avui d'uns, demà d'uns altres, sovint ens calia escoltar aquesta pregunta «I el campanar, quan? Trigarem a sentir les campanes i escoltar el rellotge?» Ningú no entenia ni sospitava el capital que representava el que demanaven. El pressupost semblava excessivament exigent. Llavors devíem de la reconstrucció del temple unes 500.000 ptes. Hem arribat a deure prop d'un milió a la campanya de 1956.

Fou una providència el propòsit de la Sra. Jacinta Margenat, vídua de Torra, de fer ofrena d'una campana a la parròquia, que ella apadrinaria amb el seu nom. «Senyor rector, quan començarà el campanar?» Aquesta pregunta feta reiteradament, cada any en venir a estiuejar i al cap de no res la cantarella de molts feligresos, madurava en mi, encara que a contracor el compromís de començar l'obra.

Com una inspiració, mentre estàvem malalt, vingué la idea d'orientar tota la campanya econòmica de l'estiu de 1956 a l'obra del campanar, però amb una nova modalitat. Suprimir la tómbola, que es feia des d'acabada la Guerra Civil del 36 i que si bé el seu rendiment era apreciable, no era proporcionat a l'esforç que comportava, i substituir-la per una campanya pro-campanar, campanes i rellotge, que sense esforç, amb general acceptació ha quasi triplicat algun any el benefici de la tómbola; això, podríem dir-ho, fou una primera pedra plena de vida exuberant que ha anat propagant l'interès i la responsabilitat de bons i benemèrits cooperadors de la nostra empresa.

Dues famílies feren un donatiu de 100.000 ptes. cadascuna. Hem de confessar que això fou l'assegurança de vida de la nostra obra. No tenim paraules per a agrair-los-ho. Amb la cooperació de fabricants, de famílies estiuejants i de tot el poble de Premià, que volia i desitjava aquesta obra, sens faltar-hi la contribució del senyor arquebisbe, que beneí aquesta obra des del començament i que no obstant les nombroses obligacions i de molts temples de suburbis que està construint, ens ha donat 10.000 ptes.»

El campanar segueix en part l'estructura del que fou destruït durant la guerra civil, però és més alt i enriquit en varis aspectes. Els vuit costats del seu octàgon tenen finestrals oberts i en quatre cares es veuen les esferes del rellotge. Després dels finestrals de les campanes s'alça un templet que acaba en forma afuada i amb una creu. La campana principal va ser donada per la Sra. Jacinta Margenat, vídua de Torra, i el rellotge va ser sufragat pel poble, representat per l'Ajuntament i particulars. Grups industrials i agrícoles van proveir les altres campanes.

A l'agost del 1960, un cop acabat el campanar, va sortir un full parroquial editat per la Junta pro-reconstrucció del temple de Sant Cristòfol de Premià, en què es demanava el darrer donatiu per a la construcció del campanar i es presentaven els comptes. Diu així:

«Cinquena i última campanya Pro-Campanar, Campanes i Rellotge. Posar l'última pedra d'una obra omple totalment de satisfacció. Heus aquí el goig íntim que hem de sentir tots els que, durant quatre anys consecutius, hem anat construint aquesta bellesa del nostre Campanar, orgull de la nostra parròquia, de tot Premià i admiració de tota la comarca del Maresme i dels seus visitants. I ara, feligresos estimats i benvolguts estiuejants, aneu a coronar la vostra obra fent el vostre darrer donatiu per a aquesta obra ben desitjada, i aquest últim donatiu serà com posar la vostra última pedra. Volem, però, en iniciar aquesta darrera campanya, presentar-vos el total dels comptes que, mentrestant us farà coneixedors de la magnitud d'aquesta obra, i també justificarà el nostre constant demanar.

<i>Entrades</i>	<i>809.849,55 ptes.</i>
<i>Sortides</i>	<i>882.519,42 ptes.</i>
<i>Total dèficit</i>	<i>72.680,87 ptes.</i>

Comissions constituïdes de la nostra parròquia passaran pels domicilis particulars, des del dia 7 del corrent agost, per a recollir el vostre donatiu, que agraiïm molt cordialment.

En posar punt final a aquesta salutació, ho fem comunicant-vos que, el dia 9 de setembre, al capvespre, el senyor arquebisbe de Barcelona beneirà la nostra obra i la inaugurarà. A tots, els nostres afectes i us saludem: Manuel Torrents, prevere rector president; Pompili Pujol, batlle, vicepresident; Àngel Rovira, vocal.»

LA BENEDICCIÓ

En la missa de 9 del 31 de juliol de 1960 es van beneir les campanes petites del rellotge. Va sortir publicat un petit fullet recordatori i commemoratiu que deia: *«Recordança de la benedicció de les dues campanes del rellotge, o campanes petites dels quarts, efectuada pel senyor rector mossèn Manuel Torrents Comas, prevere, en l'ofertori de la missa parroquial. Apadrinades per la joventut parroquial, representada pels joves: una per Miquel Roca Niubó i Natàlia Terri Barri i l'altra per Jaume Puech Margenat i Agustina Fontanills Font.»*

La benedicció del campanar va ser oficiada per l'arquebisbe de Barcelona, monsenyor Gregorio Modrego, el dia 9 de setembre de 1960 a la tarda. També va sortir publicat un altre petit fullet, recordatori i commemoratiu, molt ben elaborat en català i castellà, que ens diu:

«Gratitud: «El campanario y sus elementos». Al ofrecer a nuestros amados feligreses, premianenses y veraneantes, cooperadores todos de la obra realizada según proyecto del arquitecto D. Lluís Bonet i Garí, bendecida e inaugurada hoy por el Excmo. y Rdm. Dr. D. Gregorio Modrego Casaus, Arzobispo de Barcelona, quisiéramos grabar en el corazón de todos el simbolismo que hemos

atribuïdo a cada una de las partes que la componen, para conocimiento de todos:

La Torre-Campanario se levanta con majestad, como estímulo para acercarnos a Dios. Su altura, 33 metros, nos recuerda la vida de Cristo entre los hombres.

La Cruz que lo corona es el estandarte, símbolo de Jesús y de su Redención, que velará día y noche para nuestro bien.

La Bola del Mundo, nos representa a todos y esta rematada por la Cruz de Cristo.

Las figuras de los símbolos de los cuatro evangelistas nos recuerdan la doctrina predicada por Jesús y recogida en los Evangelios.

Las ocho paredes, caras o pilares con ocho ventanales representan las ocho Bienaventuranzas enseñadas por Jesús. Completa la ornamentación, esculpidos en los pilares del mismo, el nombre de los 12 apóstoles, columnas de la Iglesia fundada por Jesucristo.

Las campanas representan la voz de Dios, que invitan a los fieles al Templo y a la plegaria, anunciando, además, sus alegrías y sus tristezas.

El reloj señala la hora recordándonos la brevedad del tiempo, que, terminado muy pronto, nos introducirá en la inmensidad de lo eterno. Nuestras últimas palabras son de profundo reconocimiento y gratitud al Sr. Obispo; a los generosos padrinos de las Campanas y Reloj; a las Magníficas Autoridades; a toda la familia cristiana y a todos los premianenses que con tantos desvelos y tanto celo ha cooperado en convertir en una realidad esta obra tan deseada. Mn. Manuel Torrents, rector.»

EL PROGRAMA D'ACTES DE LA BENEDICCIÓ

Els actes d'inauguració del campanar el dia 9 de setembre de 1960 van ser els següents:

1. A tres quarts de set de la tarda. Concentració d'autoritats, padrins, comissions, banderes i estendards a l'entrada del temple per donar la benvinguda a l'Excel·lentíssim i Reverendíssim senyor arquebisbe.
2. A les set, missa oficiada pel senyor arquebisbe i cants per l'Schola Cantorum.
3. Acabada la santa missa, benedicció i inauguració del Rellotge.
4. Inauguració de l'enllumenat del campanar.
5. Benedicció de les campanes a la plaça de l'Ajuntament.
6. Audició de cants interpretats per l'Schola Cantorum i cor «L'Amistat», sota la direcció dels seus respectius mestres, senyors Josep Mont i Grau i Jaume Sampera.

7. Obertura de l'exposició, exponent de la història de la parròquia i de les seves múltiples activitats pastorals, culturals i recreatives.
8. Benedicció de la sala ampliació de la Casa Consistorial de l'ajuntament.
9. Audició de sardanes.

EL RELLOTGE

Regalat per l'Ajuntament, en representació de tot el poble de Premià de Mar, a la parròquia de Sant Cristòfol, té posada aquesta inscripció.

«Beneït pel bisbe Modrego. Padrins: senyor alcalde, en Pompeu Pujol i Puig i la seva esposa Na Concepció Brasó i Esteva, rector, mossèn Manuel Torrents, prevere, 9-IX-1960.»

Mides del rellotge: les esferes fan 130 cm de diàmetre i de nit estan il·luminades. La busca dels quarts fa 70 cm i la de les hores, 60 cm.

LES CAMPANES

La primera campana, o *Gran*: es diu Jacinta, Petra i Cristòfola, i du la inscripció:

«Donada a la parròquia de Sant Cristòfol de Premià de Mar, gràcies a la generositat de la senyora Jacinta Margenat i Francisca, vídua de Torra, a la memòria del seu espòs, senyor Pere Torra i Closa.

Foren padrins la senyora Jacinta Margenat i Francisca i el senyor Raimon Torra i Margenat.

Essent arquebisbe de la Seu de Barcelona, l'Excm. i Rdm. Sr Gregori Modrego i Casaus.

Durant el Pontificat del Papa Pius XII.

Any del Senyor 1958.

Sota el rectorat de Mn. Manuel Torrents, prevere.

Imatges de santa Jacinta, sant Pere, sant Cristòfol i l'escut de Premià.

Pes: 767 kg. Diàmetre: 110 cm. Altura: 112 cm»

La segona campana, o *Petita*: es diu Tecla, Dolors i Francesca, i du la inscripció:

«Donada per la senyora Tecla Sala, vídua de Riera i els seus fills, benemèrits protectors d'aquesta parròquia de Sant Cristòfol de Premià de Mar, per a acompanyar amb la seva veu les penes i alegries d'aquesta feligresia.

Beneïda per l'Excm. senyor arquebisbe de Barcelona, Gregori Modrego i Casaus, al capvespre del dia 9 de setembre del 1960.

Governa l'església el Papa Joan XXIII.

*En foren padrins: Rossend Riera i Sala i Francesca Riera i Sala de
Castella. Essent rector Mn. Manuel Torrents i Comas, prevere.*

Imatge de santa Tecla i escut de Premià.

Pes: 407 kg. Diàmetre: 86 cm. Altura: 89 cm.»

LA COL·LOCACIÓ DE LES CAMPANES

El dilluns següent dia 12, l'empresa Transportes Modernos va col·locar les campanes al seu lloc definitiu amb un nou sistema de grua-ploma. Van col·laborar en la col·locació la casa d'Olot, constructors de les campanes, i diversos industrials de Premià: Mach, Mingos, Crespo, Folch, Godàs i Planas. Presenciaren l'operació les autoritats locals i molts premianencs. Les campanes van tocar a morts per primer cop l'endemà, dimarts 13, a les 7 h de la tarda, anunciant els sufragis de la missa vespertina de rèquiem per l'ànima de Jacinta Margenat, vídua de Torra, benefactora de la campana gran. Van fer els primers tocs de campanes el rector Mn. Torrents i el vicari Mn. Pere Relats.

EPÍLEG

Un campanar no és només una construcció funcional. Contemplem el rellotge amb la seva utilitat i pensem que completa el sentit de com passa la vida sense retorn. Més amunt hi ha les campanes, les missatgeres que criden, reuneixen i col·laboren amb ministres de l'església i fidels. El seu caràcter s'ha d'atribuir a la profusió de ritus que les fan gairebé objectes sagrats. «*Crido als vius, ploro els difunts, ornamento la festa, desfaig la tempesta.*» Aquesta inscripció d'una campana medieval ens demostra la intervenció de les campanes en la vida antiga, com si fossin transmissores de la voluntat divina. Per això han esdevingut gairebé objectes de culte i les beneeix solemnement el bisbe.

De les campanes diu Mn Josep Selva, prevere i poeta premianenc

*El repic de les campanes
és ressò d'agraïment
per les ànimes germanes
que han fet aquest present.
Déu pagui als benefactors.
L'amor té els seus seguidors.
A tots vagi l'agraïment. Amén.*

MARTÍN PAY, Xavier: *Sant Cristòfol de Premià de Mar, una parròquia amb història*. UNO Editorial (Premià de Mar 2018). Pàgs. 238, 243, 244, 259, 263 i 272